

Εξώφυλλο

ISSN: 2944-9391

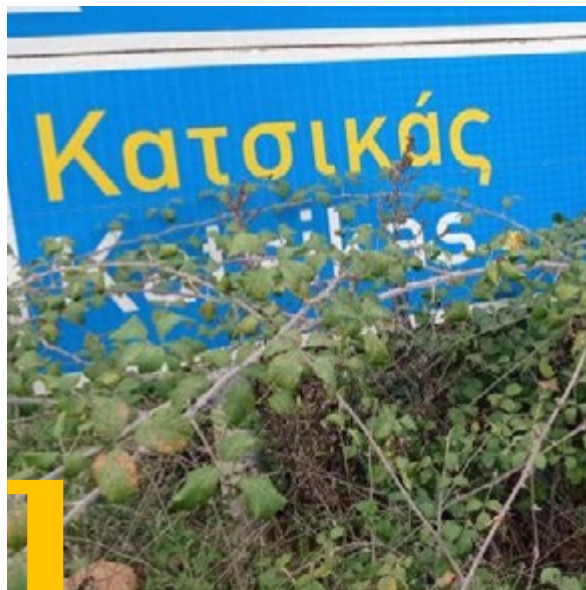
Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ▪ ΚΥΡΙΑΚΗ 27 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2022 ▪ ΤΕΥΧΟΣ #228

**ΠΩΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΑΡΚΟ ΥΨΗΛΗΣ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ**

Η ΒΔΟΜΑΔΑ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ, ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ

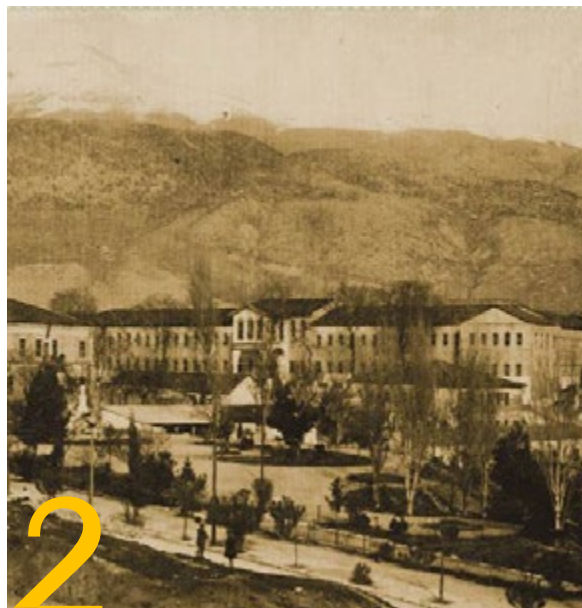
Οι πιο διαβασμένες ειδήσεις στον Τύπο Ιωαννίνων,
τη βδομάδα που πέρασε

1 Κατσικάς: η ονομασία, μια επιγραφή και ο Μαρούλης

Ο ΚΑΤΣΙΚΑΣ είναι από τα μεγάλα χωριά των Ιωαννίνων, που έχει ενωθεί πια με τον οικιστικό ιστό της πόλης των Ιωαννίνων.

<https://typos-i.gr/article/katsikas-h-onomasia-mia-epigrafh-kai-o-maroulhs>

2 Λιθαρίτσια: Η διαδρομή τους μέσα στον χρόνο

ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ του 19ου αιώνα τα Λιθαρίτσια ήταν μια συνοικία με αρχοντικά σπίτια. Ο Αλή πασάς είχε όμως άλλα σχέδια. Εκεί έχτισε ένα φρούριο και σαράγια για τον ίδιο και τους γιους του που καταστράφηκαν το 1820 κατά την πολιορκία από τα στρατεύματα του σουλτάνου.

<https://typos-i.gr/article/li8aritsia-h-diadromh-toys-mesa-ston-xrono>

3 Ο Βασίλης Κονταξής και η δική του Φροσύνη

ΤΕΣΣΕΡΑ χρόνια μετά την «Ευτυχία Πρίντζου, η επιστροφή», ο συγγραφέας και σκηνοθέτης Βασίλης Κονταξής καταπάνεται με μια άλλη γυναικεία προσωπικότητα, που έχει αφήσει το αποτύπωμά της στην ιστορία της πόλης των Ιωαννίνων, την κυρά Φροσύνη.

<https://typos-i.gr/article/o-basilhs-konta3hs-kai-h-dikh-toy-frosynh>

4 Καλούτσιανη, μισός αιώνας πριν

Η ΠΛΑΤΕΙΑ Τζαβέλα, το τζαμί, τα μαγαζιά, οι δρόμοι, με διαφορά μισού αιώνα (ίσως και περισσότερο). Τόσο απέχουν μεταξύ τους οι δύο φωτογραφίες από το ίδιο σημείο της πόλης.

<https://typos-i.gr/article/kaloytsianh-misos-aiwnas-prin>

Οι «25+1 ρετρό ιστορίες» και «Οι «αποστάτες» τα ρέντζελα και οι δήμαρχοι»

Οι δύο εκδόσεις του Τύπου Ιωαννίνων και της ΣΧΗΜΑ ΚΟΙΝΣΕΠ είναι ξανά εδώ, στα βιβλιοπωλεία των Ιωαννίνων.

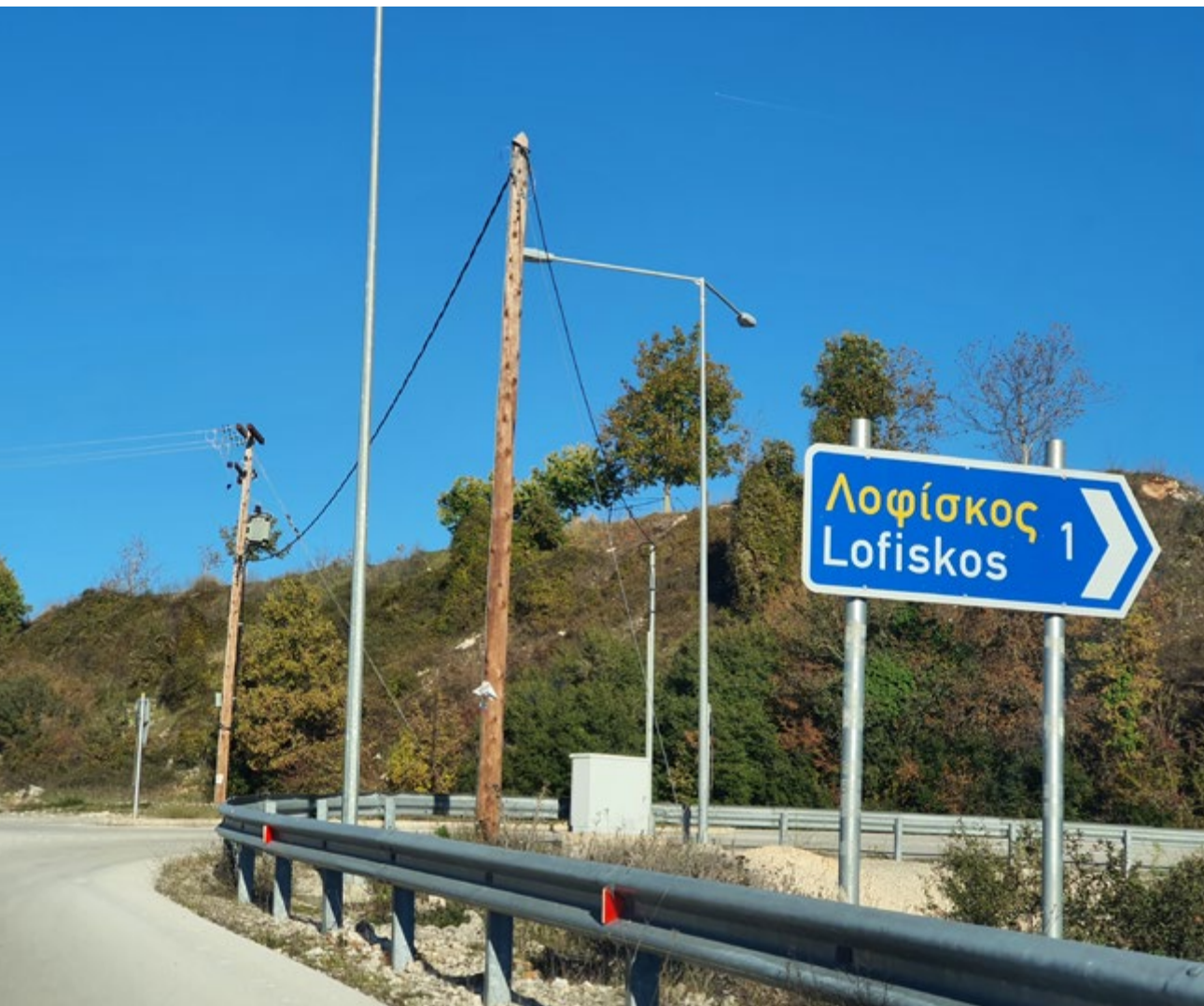

Οι «**25+1 ρετρό ιστορίες**», είναι... 26 ιστορίες από το παρελθόν των Ιωαννίνων, με φωτογραφίες και κείμενα από τη σαββατιάτικη στήλη του typos-i.gr, «Ρετρό». Είναι ένα άλμπουμ με σκληρό εξώφυλλο, δίγλωσσο (ελληνικά και αγγλικά) που τώρα, είναι πια στη δεύτερή του έκδοση. Οι «25+1 ρετρό ιστορίες» επιδιώκουν να ξανασυστήσουν, με έναν διαφορετικό τρόπο, την πόλη των Ιωαννίνων στους ίδιους τους Γιαννιώτες αλλά και στους επισκέπτες. Κείμενα και φωτογραφίες «συμπράττουν» για να αφηγηθούν ιστορίες, αξιοποιώντας ιστορικά δεδομένα, επιστημονική βιβλιογραφία, αρχειακό υλικό, αλλά και μύθους που κρύβουν τη δική τους αλήθεια. Στη «σύμπραξη» αυτή το δικό της λιθαράκι βάζει και η αποτύπωση μιας ιστορίας σε κόμικς.

«**Οι «αποστάτες» τα ρέντζελα και οι δήμαρχοι**» είναι η ιστορία των δημοτικών εκλογών στα Ιωάννινα, από το 1925 ως το 2014. Δήμαρχοι, παρατάξεις, αντιπαραθέσεις, επεισόδια σε προεκλογικές περιόδους, ανέκδοτα και ιδιοτροπίες των υποψηφίων και των δημάρχων. Ποιος ήταν ο μακροβιότερος δήμαρχος; Ποιος δήμαρχος ευχήθηκε στον βασιλιά «και εις ανώτερα»; Ποιες οι «ανίερες» προεκλογικές συμμαχίες που έγιναν; Ποιοι κατηγορήθηκαν ως «αποστάτες»; Ποιος ήταν ο «ηπειρωτάρχης» του Μεσοπολέμου; Ποια λέξη στοίχισε σε έναν υποψήφιο δήμαρχο την εκλογή του; Ποιος δήμαρχος μεγάλωσε με «καλαμποκίσιο αλεύρι»; Ποιος δήμαρχος ξυπνούσε μετά τις 11 το πρωί; Ποιος υποψήφιος μοίραζε φέιγ βολάν στην πόλη με κουτσομπολιά για τον αντίπαλό του; Ποιος δήμαρχος ήταν ο μπον βιβέρ της εποχής του; Πότε έγινε το πρώτο προεκλογικό debate; Ποιοι δήμαρχοι πέτυχαν υψηλά ποσοστά εκλογής;

Από την Τσέργιανη στον Λοφίσκο

[ΤΟΥ **ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ**]

Τα ερωτήματα για τι είναι καινοτομία και τα ερωτηματικά για το πώς την αντιλαμβάνεται η Περιφέρεια Ηπείρου παραμένουν ανοιχτά.

Ωστόσο, το «Πάρκο Υψηλής Τεχνολογίας», ο τρόπος με τον οποίο η περιφερειακή αρχή αντιλαμβάνεται πράγματα που δεν στοιβάζονται απλά σε τέσσερις τοίχους, ούτε υπακούν ακριβώς σε μια επαγωγική λογική «φτιάχνουμε κτίρια-έρχονται ξένες εταιρίες-φτιάχνουν νέες θέσεις εργασίας».

Η διαφορά είναι ότι τουλάχιστον, το σχέδιο για το Epirus High Technology and Research Park παρουσιάστηκε δημόσια. Είναι γνωστό ότι ο περιφερειάρχης Ηπείρου δεν είναι και πολύ συζητήσιμος και συγκαταβατικός με τα ανοιχτά δεδομένα και τη δημόσια διάθεσή τους, προτιμώντας να τα κρατάει σε... ντάνες, δίπλα από υπολογιστές και κάτω από κουτιά με μάσκες, στο γραφείο του.

Και «όποιος θέλει» να πηγαίνει να του τα δείχνει... Όχι ακριβώς η επιτομή του δημόσιου συμφέροντος, δηλαδή.

Στην πρόσφατη εκδήλωση που διοργάνωσαν το Οικονομικό Φόρουμ Δελφών και το Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας στην αίθουσα του δημοτικού συμβουλίου (!), η Περιφέρεια Ηπείρου έκανε μια δημόσια παρουσίαση του πάρκου.

Η παρουσίαση περιλάμβανε τα γνωστά και μερικά μέχρι στιγμής άγνωστα:

■ Χρηματοδότηση 50% από το «Ελλάδα 2.0», 25% από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, 25% με τραπεζικό δάνειο. Όχι και εύκολη υπόθεση, από

[ΤΟΥ **ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ**]

Σε απόσταση 19 χλμ. από τα Γιάννενα, στα Γραμμενοχώρια, βρίσκεται ο Λοφίσκος. Το χωριό, χτισμένο πάνω σε ένα μικρό λόφο, έδωσε χωροταξικά την έμπνευση για τη μετονομασία του, η οποία έγινε το 1954.

Μέχρι τότε, το χωριό ονομαζόταν Τσέργιανη ή Τσέργιαννη.

Ο Οικονόμου στα «Οικωνύμια» (2002) παραπέμπει στις εξής ρίζες της ονομασίας: Cerjane, δηλαδή οι κάτοικοι του χωριού Τσέρια, το οποίο προέρχεται από τη σλάβικη ονομασία της βαλανιδιάς.

Κατά μια άλλη εκδοχή, πιο αδύναμη ωστόσο βιβλιογραφικά, το χωριό πήρε το όνομά του από την οικογένεια που το πρωτοκατοίκησε.

Ο Οικονόμου παραθέτει και άλλα παρόμοια τοπωνύμια από άλλες περιοχές της Ελλάδας: Τσεροβάς στη Λακωνία, Τσέροβο στη Φλώρινα.

Η εκκλησία της Κοίμησης της Θεοτόκου, που βρίσκεται στα όρια του γειτονικού Γραμμένου, είναι

ο ενοριακός ναός του Λοφίσκου. Ο Μανόπουλος (2017) δίνει μια εξήγηση, με βάση την επιγραφή που βρίσκεται στο νότιο τοίχο της εκκλησίας. Η επιγραφή χρονολογείται από το 1762 και αναφέρει, μεταξύ άλλων, τον επίτροπο «τζεριανη στεφάνου, υιό του ποτέ αλεξίου, με την μπτέρα αυτού», εκτιμώντας ότι, κατά την εποχή της τοιχογράφησης, είχε ολοκληρωθεί η μεταφορά της δικαιοδοσίας-πάντα με δεδομένο ότι δεν υπάρχει κάποια γνωστή οριοθέτηση της περιοχής, κατά τον 18ο αιώνα. Ο Λοφίσκος πήρε το τελικό και σημερινό όνομά του, στις 29 Δεκεμβρίου του 1953 και η μετονομασία οριστικοποιήθηκε στο ΦΕΚ υπ. Αριθ. 5 του 1954.

ΠΗΓΕΣ:

π. Μανόπουλος Γρ. (2017). «Για τους ζωγράφους του καθολικού της μονής Αγίας Τριάδος των Μετεώρων» στο «Τρικαλινά», τόμος 37, σελ. 149-156
Οικονόμου, Κ. (2002) «Τα οικωνύμια του νομού Ιωαννίνων». Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων

Ένα στοίχημα μεγαλύτερο από τοίχους και ενοίκια

τη στιγμή που το μισό κόστος των 50 εκατ. ευρώ με ΦΠΑ, θα καλυφθεί με δανεισμό.

■ Το πάρκο θα βρίσκεται δίπλα στη λεωφόρο Νιάρχου, σε έκταση 22.500 τμ, ακριβώς απέναντι από την παλιά πύλη της πανεπιστημιούπολης (στο ύψος του Μεταβατικού).

■ Θα περιλαμβάνει έξι κτίρια έκτασης 15.000 τμ.

■ Τα κτίρια θα είναι «πράσινα», προσβάσιμα και, ίσως το κυριότερο:

■ Τα γραφεία θα νοικιάζονται με την ώρα, τη μέρα ή και τον μήνα και το ενοίκιο «θα καλύπτει όλα τα κόστη».

■ Τα πέντε εκ των έξι κτιρίων θα φιλοξενούν τους χώρους «έρευνας και τεχνολογίας».

■ Το κτίριο 1 θα διαθέτει συνεδριακό κέντρο. Τα κτίρια 2 ως 5 θα προορίζονται για τις εταιρίες έρευνας

■ Το κτίριο 6 θα έχει κυλικεία, εστιατόρια, γυμναστήριο, βιβλιοθήκη, μίνι μάρκετ.

■ Τα γραφεία θα έχουν δυναμική 4-6 ατόμων Σε άλλα ενδιαφέροντα, το σχέδιο υποσχεται fiber γραμμές σύνδεσης με 50% backup lines, εικάζοντας ότι θα πρόκειται για fiber

to the home. Σε κάθε άλλη περίπτωση, τα πράγματα δεν θα είναι τόσο εύκολα, σε μια πόλη που δεν φημίζεται για την ποιότητα των συγκεκριμένων υποδομών. Το αντίθετο, μάλιστα...

Επίσης, θα υπάρχει power saving εγκατάσταση για τις πτώσεις τάσης-διακοπές ρεύματος (που επίσης είναι μια... ζοφερή πραγματικότητα στην πόλη).

Ένα ακόμα ερώτημα είναι πού θα βρίσκονται οι (πραγματικές) καινοτόμες έρευνες και ανοιχτές τεχνολογίες.

Στην αρχή, η περιφερειακή αρχή δεν ήθελε να ακούσει τις σχετικές παρεμβάσεις και δεν είναι σίγουρο ότι γνώριζε κιόλας περί τίνος πρόκειται. Τελικά, πείστηκε (ευτυχώς) την τελευταία στιγμή να συμπεριλάβει και τις ανοιχτές τεχνολογίες, οι οποίες θα μπορούσαν και να εξασφαλίσουν μεγαλύτερη χρηματοδότηση, χωρίς να χρειάζεται αυτού του μεγέθους η καταφυγή σε δανεισμό ή σε leasing.

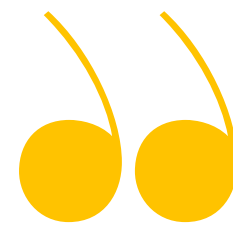
Οι «εταιρίες-οργανισμοί-άτομα» που θα ασχολούνται με το ανοιχτό λογισμικό, σύμ-

φωνα με το σχέδιο, θα βρίσκονται στο κτίριο 1. Προφανώς, η κατανομή είναι ανισομερής, αλλά τέτοια ώρα, τέτοια λόγια...

Εν τέλει, το Πάρκο Υψηλής Τεχνολογίας και Έρευνας, όταν γίνει, θα είναι μια ενδιαφέρουσα επένδυση που αφενός, θα επιχειρήσει να πετύχει εκεί που άλλες παρόμοιες στα Γιάννενα απέτυχαν. Αφετέρου, θα είναι μια πρόκληση για το κατά πόσο η περιοχή θα μπορέσει να αποτελέσει όντως κόμβο καινοτομίας και όχι απλού ψηφιακού φασόν, στο οποίο ειδικεύονται οι περισσότερες από τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται ήδη εδώ. Εάν αυτή η διάσταση διαχωριστεί από το (αναγκαίο και μόνιμο) ερώτημα των θέσεων εργασίας και αντιμετωπιστεί στη σωστή της διάσταση, τότε ίσως υπάρχει όντως το έδαφος για έναν «κόμβο καινοτομίας» και όχι απλά τα πανηγύρια για τη μετεγκατάσταση λογιστικών και άλλων εταιριών...

(φωτό: φωτορεαλιστικές αναπαραστάσεις, από την παρουσίαση)

Στην αρχή, η περιφερειακή αρχή δεν ήθελε να ακούσει τις σχετικές παρεμβάσεις και δεν είναι σίγουρο ότι γνώριζε κιόλας περί τίνος πρόκειται. Τελικά, πείστηκε (ευτυχώς) την τελευταία στιγμή να συμπεριλάβει και τις ανοιχτές τεχνολογίες, οι οποίες θα μπορούσαν και να εξασφαλίσουν μεγαλύτερη χρηματοδότηση, χωρίς να χρειάζεται αυτού του μεγέθους η καταφυγή σε δανεισμό ή σε leasing.

ΣΙΝΕΜΑ

28 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

«Με κομμένη την ανάσα»

Το καλλιτεχνικό σωματείο «Εξαύδα» ξεκινάει το αφιέρωμά του στον Ζαν Λικ Γκοντάρ. Στις 28 Νοεμβρίου, στις 20:15, στον χώρο του στην οδό Κουντουριώτη 31, προβάλλει την ταινία «Με κομμένη την ανάσα» (A bout de souffle, 1960), μια ταινία σύμβολο της νουβέλ βαγκ.

Η υπόθεση: Ένας κλέφτης αυτοκινήτων σκοτώνει έναν αστυνομικό και καταφεύγει στο Παρίσι, όπου έχει μια εφήμερη ερωτική σχέση με μια Αμερικανίδα. Παίζουν ο Ζαν Πολ Μπελμοντό και η Τζιν Σίμπεργκ.

Οικονομική ενίσχυση 2 ευρώ.

29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

«3-Iron»

Την ταινία του Kim Ki-duk «3-Iron» (2004) προβάλλει η Κινηματογραφική Ομάδα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων την Τρίτη 29 Νοεμβρίου, στις 21:00, στον πολιτιστικό πολυχώρο «Δημ. Χατζής», με ελεύθερη είσοδο.

Η υπόθεση: Ο Tae-suk (Jae Hee) είναι ένας νεαρός περιπλανώμενος μοτοσικλετιστής στους δρόμους

της Σεούλ, ο οποίος αναζητά άδεια σπίτια, όχι για να τα διαρρήξει, αλλά για να περάσει μερικές μέρες σ' αυτά ως κανονικός νοικάρης. Όλα θα αλλάξουν όταν σε μια «επιδρομή» του, θα εισβάλλει στο σπίτι της Sun-hwa, μιας κακοποιημένης συζύγου, που θέλει να ξεφύγει από τον καταπιεστικό άντρα της. Η σχέση των δύο φυγάδων αρχίζει.

ΘΕΑΤΡΟ

28, 29, 30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

«Το μυστικό της Φροσύνης»

Τη θεατρική παράσταση «Το μυστικό της Φροσύνης» του Βασίλη Κονταξή ανεβάσει η Καλλιτεχνική Σκηνή Ηπείρου «Σύνθεση» μέσα στον Νοέμβριο, στο Σουφαρί Σεράι, στο Κάστρο των Ιωαννίνων.

Η παράσταση, η οποία είναι αφιερωμένη στη μνήμη της Ειρήνης Παππά, ανεβαίνει στις 28, 29 και 30 Νοεμβρίου, στις 21:00.

Εκτός από τη συγγραφή του έργου, ο Βασίλης Κονταξής έχει αναλάβει τη σκηνοθεσία και τη μουσική επιμέλεια. Παίζουν η Έφη Ντάγκα (Φροσύνη) και ο Γιάννης Χουλιάρης (Μουχτάρ). Σκηνικά και κοστούμια ο Κωνσταντίνος Γιαννιώτης, φωτισμούς ο Νίκος Γούλας και βοηθός σκηνοθέτη η Μυρτώ Τόλη. Το πρόγραμμα και την αφίσα φιλοτέχνησε η Ντίνα Πλατσατούρα της Superfly. Απόδοση στα τουρκικά: Murat Issi. Στη διοργάνωση της παράστασης συμμετέχουν τα Γενικά Αρχεία του Κράτους-Ιστορικό Αρχείο Ηπείρου και το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ιωαννιτών.

Γενική είσοδος: 10€. Τηλ. κρατήσεων: 6989696453.

1-4 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

«Ψυχολογία
Συριανού
συζύγου»
στο θέατρο
Κύκλος

Την παράσταση του Politheatro performing arts «Ψυχολογία Συριανού συζύγου» του Εμμανουήλ Ροΐδη θα φιλοξενήσει για τέσσερις μέρες το Θέατρο «Κύκλος» (Αραβαντινού 14), στα Ιωάννινα.

Η παράσταση σε σκηνοθεσία Θοδωρή Γκόγκου θα ανέβει στις 1, 2, 3 και 4 Δεκεμβρίου, στις 21:15. Τους ρόλους ερμηνεύουν ο Θοδωρής Γκόγκος και η Ναταλία Βώττη

Η Ψυχολογία Συριανού συζύγου είναι ένα από τα διηγήματα της τελευταίας φάσης του ροϊδικού έργου και αποτελεί ταυτόχρονα ένα δείγμα του ανατρεπτικά ειρωνικού ύφους του Ροΐδη με δόσεις σάτιρας για τα λογοτεχνικά δεδομένα της Ελλάδας και όχι μόνο. Ένας ορκισμένος εργένης ερωτεύεται παράφορα και για να μπορέσει να απαλλαγεί από την «κατάστασιν ερωτευμένου», κάνει το προφανές... την παντρεύεται. Όσο περνάει ο

καιρός, διαπιστώνει ότι ο έρωτας, αντί να κοπάσει, έχει φουντώσει... Και τότε αρχίζει το προσωπικό του παραλήρημα και οι εφιαλτικές νύχτες του, στοιχειωμένες από υποψήφιους εραστές, εκνευριστικές χοροεσπερίδες και προκλητική κοκέτικη συμπεριφορά της γυναίκας του.

Γενική είσοδος: 10 ευρώ – μειωμένο 8 ευρώ. Κρατήσεις-πληροφορίες στο τηλ. 6979139705.

4 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Παιδικό θέατρο:
«Μαύρη Σαύρα»

Την παιδική θεατρική παράσταση «Μαύρη Σαύρα» της Χ. Μέγα ανεβάζει κάθε Κυριακή, στις 11:30, η «Θεατρική Συμπαιγνία» στη «Σκηνή 125» (στο ΚΕΠΑΒΙ).

Τη σκηνοθεσία έχει κάνει η Γιολάντα Καπέρδα. Παίζουν (με αλφαβητική σειρά): Κίκα Ζαχαριάδου, Γιολάντα Καπέρδα, Γιάννης Κοντός, Βασίλης Σιάφης.

Το θεατρικό έργο «Μαύρη Σαύρα» γράφτηκε ειδικά για την παιδική σκηνή της Θεατρικής Συμπαιγνίας από τη Γιαννιώτισσα μουσικό, συγγραφέα και εκπαιδευτικό Χ. Μέγα και παρουσιάζεται για πρώτη φορά στη σκηνή. Η βασική θεματική του έργου είναι το περιβάλλον και η καταστροφή που έχει προκαλέσει ο άνθρωπος στον πλανήτη.

Τιμή εισιτηρίου: 10€, 8€ προπώληση, 8€ (άνεργοι, φοιτητές, παιδιά κάτω των 12 ετών, ΑμεΑ & άνω των 65 ετών). Διάρκεια παράστασης: 75 λεπτά. Τηλέφωνα κρατήσεων: 26513 12830 & 6944503266.

Προπώληση εισιτηρίων: Καφέ – μπαρ «Σκάλα», βιβλιοπωλείο Αναγνώστης, Θεατρική Συμπαιγνία.

ΒΕΡΟΝΙΚΑ ΛΕΪΚ

Η ζωή και το τραγικό τέλος της «Γαλάζιας Ντάλιας»

Όσο γρήγορα ανέβηκε στα ουράνια της δόξας και του ερωτικού πάθους, που χάρισε σε εκατομμύρια άνδρες με όλο τον κόσμο, άλλο τόσο γρήγορα κατέβηκε στην κόλαση, ζώντας έναν εφιάλτη που τερματίστηκε πρόωρα και επώδυνα. Η Βερόνικα Λέικ, ένα από τα μεγαλύτερα sex symbols της χρυσής εποχής του Χόλιγουντ, θα αποτελεί πάντα το χαρακτηριστικό παράδειγμα μίας σταρ, που είδε τη ζωή της να καταστρέφεται στον σκληρό κόσμο της κινηματογραφικής βιομηχανίας, η οποία αφού την ξεζούμισε, την άφησε αβοήθητη να ζήσει το περιβόητο «Αμερικάνικο όνειρο» από την ανάποδη.

Οι περίφημες ξακουστές ξανθές φυσικές μπούκλες της, σήμα κατατεθέν της κινηματογραφικής της εικόνας, που ανέμιζαν πάνω από το πανέμορφο πρόσωπό της, τα γεμάτα μυστήριο γαλάζια μάτια της, οι τέλειες αναλογίες, αν και όχι ιδιαίτερα ψηλή, η κορμωστασιά της, η περπατησιά της, θα μείνουν για πάντα χαραγμένες στη μνήμη των κινηματογραφόφιλων. Και βεβαίως σε όλους τους νέους της εποχής της, που είχαν ένα πόστερ στο δωμάτιό τους απ' τις πάμπολλες ερωτικές φωτογραφίες της Βερόνικα.

Πριν από λίγες ημέρες συμπληρώθηκαν 100 χρόνια από τη γέννησή της (14 Νοεμβρίου 1922) και κανένας δεν τη θυμήθηκε, λες και οι ενοχές της βιομηχανίας του θεάματος θα σβήσουν με τη λήθη. Έχει όμως ιδιαίτερη σημασία να ξετυλίξουμε το σύντομο φιλμ της ζωής της, να θυμηθούμε τα πρώτα της βήματα, τις στιγμές δόξας που έζησε, αλλά και την τραγική κατάληξή της, όταν πλέον αποφάσισε να αφήσει πίσω της το στίγμα του ερωτικού συμβόλου και να αποδείξει ότι μπορεί να παίξει και διαφορετικούς ρόλους πέρα από αυτούς της «μοιραίας γυναίκας», του «επικίνδυνου θηλυκού», του «ερωτικού αντικειμένου», όπως ήθελαν οι παραγωγοί του Χόλιγουντ.

Η Κονστάνς Φράνσις Μάρι Οκέλμαν, όπως ήταν το πραγματικό όνομά της γεννήθηκε στο Μπρούκλιν της Νέας Υόρκης το 1922. Ο πατέρας της, γερμανικής και ιρλανδικής καταγωγής, πέθανε δέκα χρόνια μετά τη γέννησή της, το 1932, σε μια έκρηξη δεξαμενόπλοιου όπου εργαζόταν. Η μητέρα της, ιρλανδικής καταγωγής, παντρεύτηκε τον επόμενο χρόνο τον Άντονι Κέιν. Μετά από το σχολείο, την έστειλαν σε ένα καθολικό οικοτροφείο μόνο για κορίτσια στο Κεμπέκ, από το οποίο εκδιώχθηκε. Όταν ο πατριός της αρρώστησε, μετακόμισαν στο Μαϊάμι, όπου η Βερόνικα δεν άργησε να γίνει γνωστή για την ομορφιά της, κερδίζοντας κι ένα διαγωνισμό ομορφιάς.

ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΗΣ ΜΙΑ ΓΑΛΑΖΙΑ ΛΙΜΝΗ

Το 1938 η οικογένειά της θα μετακομίσει στο Μπέβερλι Χιλς κι ένα χρόνο αργότερα θα κάνει το κινηματογραφικό της ντεμπούτο στα στούντιο της RKO, τραβώντας την προσοχή ενός παραγωγού της Paramount. Κάποια στιγμή θα την εντοπίσει ο τότε βοηθός σκηνοθέτη Φρεντ Γουίλκοξ και θα της κάνει ένα δοκιμαστικό φιλμάκι, για να φτάσει, τελικά στον παραγωγό Άρθουρ Χόρνμπλου Τζούνιορ, ο οποίος έψαχνε για ένα ρόλο κοριτσιού που τραγουδά σε νυχτερινό κέντρο. Πρόκειται για το δραματικό φιλμ «I Wanted Wings» (1941) με πρωταγωνιστές τους Γουίλιαμ Χόλντεν και Ρέι Μίλαντ, το οποίο την έκανε ιδιαίτερα γνωστή και διαφημίστηκε ως «η ανακάλυψη του 1941». Μάλιστα, είναι εκεί που ο Χόρνμπλου θα της δώσει το καλλιτεχνικό της όνομα Βερόνικα Λέικ, καθώς όπως είχε πει ο ίδιος «τα μάτια της, ήρεμα και καθαρά σαν γαλάζια λίμνη, ήταν η έμπνευση για το νέο της όνομα».

Η Paramount, βλέποντας το γκελ που κάνει στο κοινό, θα ανακοινώσει δυο ταινίες με τη συμμετοχή της, αλλά η ίδια θα πρωταγωνιστήσει τελικά στην κομεντί «Ταξίδια του Σάλιβαν» σε σκηνοθεσία Ρόμπερτ Πρέστον κι έχοντας δίπλα της τον Τζόελ ΜακΚρέα. Κι ενώ ήδη είχε κάνει τον πρώτο γάμο της - από τους συνολικά τρεις - με τον καλλιτεχνικό διευθυντή Τζον Ντίτλι, θα πρωταγωνιστήσει στο θρίλερ «This Gun for Hire» με συμπρωταγωνιστή τον Άλαν Λαντ. Μαζί θα φτιάξουν ένα δημοφιλές πρωταγωνιστικό ζευγάρι, για ακόμη δυο ταινίες. Το 1942 στο αστυνομικό δράμα «Glass Key» και το 1946 δίπλα στον Άλαν Λαντ, στο περίφημο φιλμ νουάρ «Γαλάζια Ντάλια», ένα από τα καλύτερα του δημοφιλοφίλου είδους.

Η Λέικ θα πρωταγωνιστήσει στην πετυχημένη κωμωδία «I Married a Witch», με τον Φρέντρικ Μαρτς, καθώς ο Τζόελ ΜακΚρέα αρνήθηκε να παίξει μαζί της, λέγοντας ότι «η ζωή είναι πολύ μικρή για δυο ταινίες με την Βερόνικα». Από την πλευρά του, ο

σκηνοθέτης της ταινίας Ρενέ Κλερ, είχε πει για την Λέικ ότι «ήταν ένα πολύ ταλαντούχο κορίτσι, αλλά δεν το πίστευε η ίδια».

Ωστόσο, η φήμη της τη δεκαετία του '40 είχε φτάσει στα ύψη. Και αυτό οφειλόταν και στις υποκριτικές της ικανότητες, αλλά και στις φωτογραφίες της με εσώρουχα και μαγιό, οι οποίες στόλιζαν από νεανικά δωμάτια, μέχρι εμπορικά καταστήματα και αεροπλάνα. Ειδικά κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, η Λέικ ήταν σύμβολο του ερωτικού πόθου, ένα απατηλό όνειρο για κάθε φανταράκι που βρισκόταν στην πρώτη γραμμή. Εκείνα τα δύσκολα χρόνια θα είναι η πιο αναγνωρισμένη ηθοποιός του Χόλιγουντ.

Η ΣΧΙΖΟΦΡΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΕΠΩΔΥΝΟ ΤΕΛΟΣ

Μετά από το διαζυγίο και από τον τρίτο σύζυγό της, τον τραγουδοποιό Τζόζεφ Άλ ΜακΚάρθι, το 1959, η Βερόνικα Λέικ άρχισε να έχει ακόμη μεγαλύτερα προβλήματα, καθώς άρχισαν και οι συλλήψεις από την αστυνομία για αλτρεία και μέθη σε δημόσιους χώρους. Δίχως φράγκο, αφού σπατάλησε όλα τα κέρδη της αγοράζοντας ακόμη και αεροπλάνα, το οποίο πιλοτάρισε και η ίδια, ζούσε σε φτηνά ξενοδοχεία του Μπρούκλιν, ενώ σιγά σιγά εμφάνισε και σημάδια σχιζοφρένειας.

Το Χόλιγουντ και ο κατήφορος

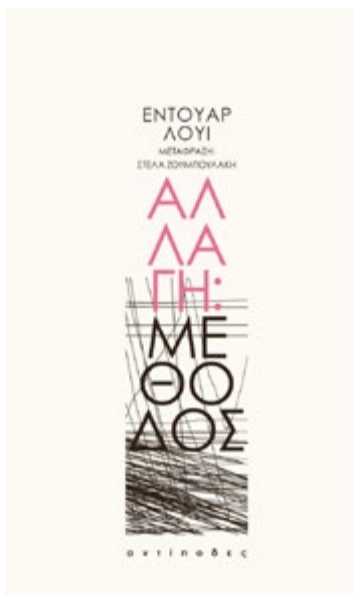
Το 1944 κι ενώ ήδη είναι έγκυος έξι μηνών, οι παραγωγοί θα τη βάλουν και πάλι μέσα στα στούντιο για μια ακόμη ταινία. Εκεί σε ένα μικρό ατύχημα θα χάσει το παιδί που κυοφορούσε, καθώς θα γεννήσει πρόωρα. Ο χαμός του παιδιού της θα την επηρεάσει υπερβολικά. Λίγο μετά θα χωρίσει τον πρώτο της σύζυγο και θα αρχίσει να πίνει. Ο δεύτερος γάμος της με τον σκηνοθέτη Αντρέ ντε Τοθ, δεν θα τη βοηθήσει ιδιαίτερα και θα αρχίσει να έχει ψυχολογικά προβλήματα. Στη συνέχεια θα εμπλακεί σε μια σειρά από ερωτικά και όχι μόνο σκάνδαλα με ανθρώπους του κινηματογράφου, κάτι που η Paramount θα εκμεταλλευθεί για να μην ανανεώσει το συμβόλαιο που είχε μαζί της. Η πορεία της μετά και το κόψιμο των μακρινών μαλλιών της, ειδικά τη δεκαετία του '50, θα είναι καθοδική χωρίς να μπορεί να επανέλθει ως πρωταγωνίστρια αξιόλογων παραγωγών. Παραγωγοί και σκηνοθέτες ακύρωναν συμβόλαια, την απέρριπταν, της γύριζαν την πλάτη, αφήνοντάς την να καταρρεύσει.

Το τέλος της θα είναι επώδυνο, όσο και το μεγαλύτερο μέρος της ζωής της. Θα πεθάνει στις 7 Ιουλίου του 1973, από κύρωση του ήπατος, εξαιτίας του αλκοολισμού της και την ηπατίτιδα, που θα τη χτυπήσει στο Μπάρλιγκτον του Βερμόντ, στο οποίο βρέθηκε για την προώθηση της αυτοβιογραφίας της.

Ήταν μόλις 51 χρόνων. Η τέφρα της θα σκορπιστεί στην ακτή των Παρθένων Νήσων, όπως επιθυμούσε η ίδια. Την στάχτη της την πήρε ο άνεμος, όπως και το «Αμερικάνικο όνειρο» στο οποίο πίστεψε, δούλεψε γι' αυτό και πριν προλάβει να το δει ως πραγματικότητα, αυτό διαλύθηκε και μετατράπηκε σε εφιάλτη.

ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗ ΒΔΟΜΑΔΑ

Επινοώντας έναν καινούργιο εαυτό

ΑΛΛΑΓΗ: ΜΕΘΟΔΟΣ
ΕΝΤΟΥΑΡ ΛΟΥΙ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΣΤΕΛΑ ΖΟΥΠΟΥΛΑΚΗ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΝΤΙΠΟΔΕΣ

Ο Εντουάρ Λουί γεννήθηκε στην Αλεγκούρ της Γαλλίας το 1992 με το όνομα Εντύ Μπελγκέλ και σπούδασε κοινωνικές επιστήμες στην Ecole Normale. Το πρώτο του μυθιστόρημα ήταν το «Να τελειώνουμε με τον Εντύ Μπελγκέλ» (σε μετάφραση Μιχάλη Αρβανίτη) και προκάλεσε εκτεταμένη δημόσια συζήτηση, γνωρίζοντας υψηλές πωλήσεις και πετυχαίνοντας να μεταφραστεί σε πάνω από είκοσι γλώσσες. Ακολούθησε το μυθιστόρημα «Ιστορία της βίας» ενώ εν συνεχεία δημοσιεύτηκαν η νουβέλα με τίτλο «Ποιος σκότωσε τον πατέρα μου» και το δίκην μαρτυρίας κείμενο «Αγώνες και μεταμορφώσεις μιας γυναίκας» (όλα σε μεταφράσεις της Στέλας Ζουμπουλάκη). Η ιστορία του πρώτου βιβλίου είναι για ένα παιδί που μεγαλώνει στα τέλη της δεκαετίας του 1990. Ο κόσμος του νεαρού ήρωα, το χωριό, το σχολείο και η οικογένειά του αποτελούν ένα καθεστώς βίας, εκφοβισμού και αποκλεισμού, που ο Εντύ βιώνει ακόμα πιο τραυματικά επειδή είναι (ή επειδή αναγκάζεται να γίνει) διαφορετικός. Ο Λουί καταφέρνει, με μια συγκινησιακά φορτισμένη αφήγηση, που υπερβαίνει τα όρια της αυτοβιογραφίας και του ρεαλισμού, να αναμετρηθεί με τον περίγυρο ο οποίος τον διέπλασε, καθώς και με το παρελθόν το οποίο τον στιγμάτισε.

Το καινούργιο βιβλίο του Λουί έχει τίτλο «Αλλαγή: μέθοδος» και κυκλοφορεί, όπως και τα υπόλοιπα, από τις εκδόσεις Αντίποδες, εκ νέου σε υποδειγματική και εξαιρετικά ζωντανή μετάφραση της Στέλας Ζουμπουλάκη. «Είναι δύσκολο να αναλυθεί ο αυτοβιογραφικός μου λόγος», έλεγε ο συγγραφέας για το «Να τελειώνουμε με τον Εντύ Μπελγκέλ», κατά τη διάρκεια της πρώτης επίσκεψής του στην Αθήνα, προσθέτοντας:

«Μίλησα για τον τόπο μου επειδή υποχρεώθηκα να τον αφήσω πίσω μου. Η αρρενωπότητα, που ήταν το υπέρτατο πρότυπο για το λαϊκό περιβάλλον του χωριού μου, και η ομοφυλοφιλία, που αποτελούσε ένα φάντασμα τόσο για τον πατέρα μου όσο και για μένα, οδήγησαν στην αποτυχία. Το πρώτο μου βιβλίο αφηγείται ακριβώς αυτή την αποτυχία. Έφυγα γιατί απέτυχα να προσαρμοστώ και να εγκλιματιστώ. Η δυνατότητα της μαρτυρίας μου, η δυνατότητα του ίδιου του βιβλίου μου, καθορίστηκε από τη δυνατότητα που είχα να φύγω».

Το θέμα του καινούργιου μυθιστορηματος είναι ακριβώς η δυνατότητα της φυγής, ο σχηματισμός των προϋποθέσεων που βοήθησαν τον νεαρό Εντύ να γίνει Εντουάρ και να ανοίξει τα φτερά του για ένα σύμπαν το οποίο ο τόπος και οι γονείς του δεν θα μπορούσαν καν να φανταστούν. Την είσοδο γι' αυτό το αδιανόητο σύμπαν θα ανοίξουν η αφοσιωμένη φίλη (μια φίλη που λίγο απέχει από τον έρωτα) του Εντουάρ και η μαμά της: θα τον μάθουν να αγαπάει τις τέχνες και τα βιβλία, να μιλάει τα γαλλικά με αστική προφορά, να ντύνεται κομψά και χαριτωμένα, να κρατάει με τον ενδεδειγμένο τρόπο τα μαχαιροπήρουνα και να κόβει σωστά τις μπουκιές του- θα του προσφέρουν με δύο λόγια τα αναγκαία εφόδια για να βγει από τον στενό κύκλο των παιδικών του χρόνων και από το εργατικό περιβάλλον της καταγωγής του. Η επιθυμία, ωστόσο, ή μάλλον το πάθος του Εντουάρ για αλλαγή τον οδηγεί πέρα από την ευπρεπή γαλλική επαρχία, τον στρέφει στο Παρίσι και στην Ecole Normale, όπου θα χρειαστεί να εκλεπτύνει περαιτέρω τη γλώσσα και τη συμπεριφορά του. Κι όταν και αυτός ο κύκλος θα ολοκληρωθεί, θα απομείνουν για την οριστική του μεταμόρφωση η βασιλική οδός της

λογοτεχνίας και η παγκόσμια επιτυχία του πρώτου βιβλίου του.

Ακόμα κι όταν ο Εντουάρ έχει αγγίξει το ύστατο στάδιο της πορείας του, η αίσθηση του περιορισμένου ορίζοντα δεν λείπει να τον εγκαταλείψει. Διότι τώρα έχει πλέον να αντιμετωπίσει χωρίς συσκοτισμούς το ταξικό του παρελθόν- γιατί πια ξέρει πως οι γονείς του τσάκισαν την ύπαρξή τους και κακόπαθαν κοινωνικά εξαιτίας των αποκλεισμών τους οποίους επέβαλε η θέση της εργατικής τάξης στο οικονομικό σύστημα της εποχής και του τόπου τους. Και δεν είναι, βεβαίως, τυχαίο πως ο Λουί έχει συνδεθεί ιδιαίτερα με τον Μισέλ Φουκώ και τον Πιέρ Μπουρντιέ, με τον πρώτο λόγω της προσέγγισής του για τις πολλαπλές (συχνά αδιόρατες) λαβές του πλέγματος της εξουσίας, με τον δεύτερο λόγω της κατανόησης της γαλλικής κοινωνίας ως κοινωνίας ισχυρών διακρίσεων. Κι αν ως προς τη λογοτεχνία του ο Λουί επηρεάστηκε βαθιά από τον αυτοβιογραφικό λόγο του φιλοσόφου Ντιντιέ Εριμπόν και της βραβευμένης φέτος με Νόμπελ Ανί Ερνό, βλέπουμε τι γίνεται και στο «Αλλαγή: μέθοδος»: Η αυτοβιογραφία, η αυτομυθοπλασία και η βιογραφία (ο Λουί έχει γράψει επίσης ξεχωριστά βιβλία για τον πατέρα του και τη μητέρα του, στους οποίους αναφέρεται κι εδώ) αποκτούν τη δύναμη ενός συνταρακτικού ντοκουμέντου, όπου οι διάλογοι, οι επιστολές, η προσωπική εξομολόγηση και τα τεκμήρια για τον τρόπο ζωής και την καθημερινότητα της «βαθιάς Γαλλίας» μετατρέπονται σε κοινωνική ιστορία, μπαίνοντας στο κοινωνιολογικό μικροσκόπιο των ταξικών σχέσεων του 21ου αιώνα. Όσο για την ίδια τη λογοτεχνία του Λουί, δεν καταλήγει ποτέ στη στράτευση, στον διδακτισμό και στην καταγγελία εφόσον τόσο η εργατική τάξη, με τις αρσενικές βιαιοπραγίες εντός της οικογένειας, όσο και η ομοφυλοφιλία, με τις εικόνες μιας παντελώς διεφθαρμένης πορνείας, απομυθοποιούνται χωρίς φόβο και δίχως την παραμικρή ευνοϊκή προδιάθεση.

ΑΠΕ-ΜΠΕ/Β. ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΕΝΑ ΑΛΜΠΟΥΜ ΤΗ ΒΔΟΜΑΔΑ

Η Λόλα και άλλες ιστορίες

[ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ]

Το 1970 οι Kinks ήταν κάτι σαν τους Oasis το 2000, αλλά επί 100 περίπου φορές περισσότερο. Ήταν έξυπνοι, ταλαντούχοι, κωλόπαιδα, στυλάτοι και κυρίως, ο Ρέι και ο Ντέιβ Ντέιβις τα έβαζαν με όλο τον κόσμο, για σοβαρά και μη ζητήματα. Τότε λοιπόν, στις 27 Νοεμβρίου 1970, κυκλοφόρησαν το *Lola Versus Powerman and the Moneygoround, Part One* ή απλώς *Lola Versus Powerman* ή απλούστερα *Lola*. Ναι, σε αυτό τον δίσκο υπάρχει και το τραγουδάκι που εν έτει 1970 μιλάει για τρανς άτομα και βασικά για τη Λόλα, που *walks like a woman and talks like a man*.

Ο δίσκος όμως δεν ήταν μόνο το τεραστίων δι-

αστάσεων, κλασικό χιτ. Ήταν ένα ενιαίο έργο, όπου οι Kinks κορόιδευαν τη μουσική βιομηχανία σε κάθε της έκφανση.

Για πέντε περίπου χρόνια, οι Kinks δεν μπορούσαν να παίξουν στις ΗΠΑ, λόγω του αποκλεισμού που τους είχε επιβάλλει η Ένωση Μουσικών.

Ο λόγος ήταν ότι στην πρώτη τους επίσκεψη, με το *You Really Got Me* στις βαλίτσες, τα έκαναν όλα ίσιωμα. Ξύλο, ποτά, γκρούπις, ξύλο, χειρονομίες, ξύλο, κωλοπαιδισμοί, ξύλο. Κάπου στο Σακραμέντο πλάκωσαν στο ξύλο έναν *roadie* που διέδιδε ότι το *british invasion* ήταν στην πραγματικότητα *communist invasion*, ενώ αποφάσισαν να παίξουν στην τηλεόραση χωρίς να καταβάλλουν τα δέοντα που προβλέπονταν, στην Ένωση Μουσικών.

Και αυτή, τους εξόρισε.

Το *Lola* λοιπόν ήταν κάτι σαν δυναμική επάνοδος

των Kinks στα πάντα, μεταξύ αυτών και στις ΗΠΑ, αφού τα βρήκανε με τους συνδικαλιστές. Ο δίσκος ήταν ένα γενικό έπος «χωσίματος» και όπου ο Ρέι άφηνε και λίγο τον Ντέιβ, τα αποτελέσματα ήταν εξίσου καταπληκτικά (*Strangers*, *Rats*).

Επίσης, ο δίσκος είναι το *part one*, χωρίς ποτέ να αποκτήσει *part two* όμως. Σύμφωνα με τη βιογραφία των Kinks, το *All Day and All of the Night*, η μπάντα ήταν έτοιμη να συνεχίσει τις (χειμαρρώδεις) ηχογραφήσεις, αλλά τελικά παράτησε το σχέδιο στη μέση, για να φτιάξει ένα ακόμα αριστούργημα, το *Muswell Hillbillies*, ένα ακριβώς χρόνο αργότερα.

Το «*Lola*» παραμένει ένα «κρυφό διαμάντι» του ροκενρόλ, που το εκτιμήσανε διάφοροι παράξενοι. Ένας από αυτούς, ο αγαπημένος Γουές Άντερσον, έβαλε το μισό σχεδόν LP στο *Darjeeling Limited* του 2007.

Στηρίζοντας τον Τύπο Ιωαννίνων με μια συνδρομή

Με μια συνδρομή, 4 ή 10 ευρώ ή με ποσό της επιλογής σας, μπορείτε να στηρίξετε τον Τύπο Ιωαννίνων σε δύσκολους καιρούς για την επαγγελματική δημοσιογραφία.

Οι συνδρομητές-τριες του Τύπου Ιωαννίνων, έχουν πρόσβαση σε μια σειρά «προνόμια», μέσω του λογαριασμού στο Patreon και της αντίστοιχης εφαρμογής για κινητά. Εκεί, μπορείτε να βλέπετε περιεχόμενο του Τύπου Ιωαννίνων, προσβάσιμο μόνο ή νωρίτερα από την κυκλοφορία του, σε συνδρομητές-τριες:

Με μια συνδρομή 4 ευρώ* στον Τύπο, παίρνετε:

- Την πρώτη έκδοση των **Ρετρό Ιστοριών** σε ψηφιακό βιβλίο (pdf)
- Την ψηφιακή έκδοση «**Ένα άλμπουμ την εβδομάδα**», που περιλαμβάνει 52+1 κείμενα για ισάριθμα μουσικά άλμπουμ
- Όλα τα podcasts της πρώτης περιόδου της εκπομπής «**Τύπος στο Μικρόφωνο**», με δυνατότητα downloading
- Πρόσβαση, πριν τη δημοσίευσή τους, στα **video reports** και σε διάφορα άρθρα

Με τη συνδρομή των 10 ευρώ* στον Τύπο, παίρνετε:

- Όλα τα παραπάνω, συν ένα αντίτυπο του βιβλίου «**Οι 'αποστάτες', τα ρέντζελα και οι δήμαρχοι/Οι δημοτικές εκλογές στα Γιάννενα, 1925-2014**» σε φυσική μορφή
- Ανάγνωση του **Εξωφύλλου** την προηγούμενη ημέρα κυκλοφορίας του
- Πρόσβαση σε προσφορές για **θεάματα** (θέατρα, συναυλίες) που γίνονται στην πόλη των Ιωαννίνων

Για να εγγραφείτε, βρείτε το «πορτοκαλί κουμπί» του Patreon σε κείμενα του site ή αντιγράψτε αυτό το σύνδεσμο:

<https://www.patreon.com/TyposI>

Σε αυτό το βίντεο, θα βρείτε αναλυτικές οδηγίες για την εγγραφή:

<https://www.youtube.com/watch?v=75ah4XuyCl8&feature=youtu.be>

[*οι τιμές είναι προ ΦΠΑ]